

стандартним методом серійних розведень, використовуючи еталонний штам *C. albicans* ATCC 10231 і клінічний ізолят *C. albicans*. Перед тестуванням кожен культуру вирощували на агарі Сабуро протягом 24 годин при 35 °С. Розведення досліджуваних композитних НЧ і препарату порівняння готували на середовищі RPMI 1640 і інкубували 24 години при 35 °С. Результати реєстрували візуально. Концентрацію НЧ в останній лабораторній пробірці, де був відсутній ріст мікроорганізмів, оцінювали як мінімальну фунгістатичну концентрацію (МФК). Визначення повторювали тричі і отримали ідентичні результати.

Результати. Розміри НЧ складу «магнетит-ПВП-флуконазол» були в середньому 180 нм, причому 82 % частинок мали мінімальний розмір 68 нм. У методі серійних розведень наноккомпозит пригнічував розвиток обох введених в реакцію штамів *C. albicans*. Його МФК була однаковою для цих тест-культур і дорівнювала 31,6 мкг/мл. Для порівняння за умов даного експерименту МФК самого флуконазолу становила 7,9 мкг/мл. Це свідчило, що чутливість досліджених мікроорганізмів до створених композитних НЧ нижча, ніж до незв'язаного флуконазолу, і означало, що не завжди поєднання протигрибкових засобів з НЧ магнетиту однозначно підвищує чутливість *C. albicans* до таких наноккомпозитів.

Висновки. Отже, кон'югація протигрибкового засобу флуконазолу з НЧ магнетиту показала, що такі композитні НЧ мають антифунгальну активність, але чутливість еталонного штаму *C. albicans* ATCC 10231 і клінічного ізоляту *C. albicans* до них менша за таку до самого флуконазолу. Це вказує на складність взаємодії НЧ з грибовою клітиною і потребує подальшого вивчення.

БАКТЕРІОЛОГІЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ВОДИ З СВЕРДЛОВИН СЕЛИЩ ПОЛТАВСЬКОГО РАЙОНУ BACTERIOLOGICALLY ACCESSIBLE WATER FROM THE CORD OF VILLAGES OF THE POLTAVA DISTRICT

Теймуров Р. Р.

Науковий керівник: Чумак Ю. В.

Teimurov R. R.

Scientific adviser: Chumak Yu. V.

Українська медична стоматологічна академія

м. Полтава, Україна

Кафедра мікробіології, вірусології та імунології

Актуальність. За даним ВООЗ, причиною чверті хвороб людей є споживання недоброякісної питної води, яка оцінюється за хімічними, фізичними та мікробіологічними характеристиками, згідно державних санітарних норм. Полтавська область є сільськогосподарським регіоном, основу якого складають населені пункти сільського типу. Водозабір в них здійснюють за рахунок колодязів та індивідуальних свердловин (каптажів). Переважна більшість таких джерел децентралізованого водопостачання перебуває в незадовільному стані, переважно через бактеріальне та хімічне забруднення ґрунтових вод відходами господарської діяльності. У «Державних нормах і правилах» від 2010 року найбільш широко представлена інформація щодо показників централізованого водопостачання, а для свердловин показники вимог до питної води не визначаються (загальне мікробне число, санітарно-показові мікроорганізми). Отже, це обумовлює підвищену зацікавленість у мікробіологічному дослідженні води з свердловин щодо забруднення патогенними та умовно-патогенними мікроорганізмами з метою контролю проблем недоброякісної води та запобігання розповсюдження інфекційних хвороб водним шляхом.

Мета роботи. Визначення загального мікробного числа та дослідження мікробного складу води зі свердловин.

Матеріали та методи. Для дослідження були проведені забори води зі свердловин, які постачають воду з глибини 20 метрів у селах Полтавського району, а також водопровідна вода м. Полтава. Загальне мікробне число визначали на м'ясо-пептонному агарі, гемолітичну активність мікроорганізмів – на кров'яному агарі, лецитовітелазну активність бактерій - жовтково-сольовому агарі. Санітарно-показові мікроорганізми групи кишкової палички культивували на диференційно-діагностичному середовищі Ендо, грибів - на поживному середовищі Сабуро.

Результати. На основі бактеріологічного дослідження вода централізованого водопроводу м. Полтава (контрольний зразок) не перевищувала показники норм. Тоді як загальне мікробне число води з свердловин селищ (досліджувані зразки) перевищували показники контрольного зразка.

Висновки. Загальне мікробне число води з свердловин селищ Полтавського району суттєво перевищує нормативні показники питної води. Вода для споживання з цих джерел потребує додаткової обробки.

ВПЛИВ ТИПОЛОГІЙ ЛЮДИНИ НА МЕТОДИЧНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ THE INFLUENCE OF HUMAN TYPOLOGIES ON METHODOLOGICAL AND PSYCHOLOGICAL APPROACHES TO STUDENTS EDUCATION

Теймуров Р. Р., Соколенко А. А., Алхалахлах К., Сбаї Фахим А., Ельшарабасі А., Мадрімов І., Уссалем Х.,

Ельбанна А., Мамадалієв І.,

Наукові керівники: к. б. н., доц. Соколенко В. М., к. мед. н. Ткаченко О. В.

Teimurov R. R., Sokolenko A. A., Alhalahlah K., Sbai Fahim A., Elsharabasy A., Madrimov I., Oussalem H., Elbanna A.,

Matadaliyev I.,

Scientific adviser: assoc. prof. Sokolenko V. M., PhD, Tkachenko O. V., PhD.

Українська медична стоматологічна академія

м. Полтава, Україна

Кафедра фізіології

Актуальність. В різних країнах вивчаються в етнічному аспекті методологічні підходи до навчання студентів різних курсів і напрямків. У Пакистані, наприклад (A. S. Sultan, 2019), створюють психологічні та інші опитувальники, для студентів-медиків в Малайзії (H. Z. M. N. Zainal et al, 2019). Окрім темпераменту, в педагогічному процесі повинні враховуватися такі індивідуально-типологічні особливості як характер, задатки, здібності.

Мета роботи. Нашої роботи стало вивчення впливу належності іноземних студентів УМСА до різних типологій на особливості їх навчання у ВУЗі.

Матеріали та методи. 1) визначення індивідуального профілю міжпівкулової асиметрії у іноземних студентів; 2) визначення темпераменту у них; 3) проведення опитування студентів щодо улюблених і неулюблених, успішних і неуспішних форм роботи викладачів на заняттях з ними. 1) класичні тести для оцінювання індивідуального профілю міжпівкулової асиметрії; 2) тест Айзенка; 3) опитувальник.

Результати. Сангвініки і холеріки віддають перевагу груповій формі організації самостійної роботи, публічним виступам, а флегматики і меланхоліки - індивідуальній роботі, домашнім завданням, їм добре було працювати над рефератами, вони добре себе проявляли і у науковій діяльності, зокрема, роботі в бібліотеках. Меланхоліки відзначали, що успішно працювали в умовах мотивації зі сторони викладача за відсутності тиску. Флегматикам і меланхолікам, особливо шульгам, необхідно було більше часу для виконання аналогічного завдання, ніж правшам. Шульги і амбідекстри особливо добре працювали в умовах творчих завдань, а шульги-меланхоліки часто потребували індивідуальних завдань. Студенти-шульги з будь яких країн особливо наголошували на тому, що їм подобається виділення головних і другорядних аспектів, але їм важко це робити самостійно. Вони цінують в навчальних посібниках стислість викладу інформації, її схематичний і табличний характер при наявності яскравих малюнків. Їм дуже допомагають мультимедійні презентації на лекціях і при підготовці до домашнього завдання. Студенти з особливо вираженими мовними труднощами в конспектах і презентаціях писали переклади на рідну мову. Шульги погано справлялися з тестовими завданнями і не любили їх.

Висновки. Максимальна індивідуалізація навчання з урахуванням належності студентів (особливо іноземних) до різних типологій повинна бути одним із пріоритетних напрямків в педагогіці

СИНДРОМ БУФЕРНО – ЕЛЕКТРОЛИТНЫХ НАРУШЕНИЙ У ПАЦИЕНТОВ С СЕРДЕЧНО – СОСУДИСТОЙ ПАТОЛОГИЕЙ

Атчибаева А. Б.

Научный руководитель: к. биол. н., доц. Танкибаева Н. У.

Atchibayeva A. B.

Scientific adviser: assoc. prof. Tankibayeva N. U., PhD

Карагандинский медицинский университет

г. Караганда, Казахстан

Кафедра биологической химии

Актуальность. На сегодня известно, что одним из ведущих показателей гомеостаза является – кислотно-щелочное равновесия (КЩР), и нарушение его возможно лишь в результате воздействия выраженного патологического процесса. У пациентов с кардиоваскулярной патологией такие, как хронический ИБС, нарушение клапанной системы и воспаление сердечной мышцы чаще всего наблюдаются выраженные сдвиги в показателях КЩР. Показатели буферной системы и оксиметрии, не маловажные для состояния пациентов с сердечно – сосудистой патологией, остаются малоизученными до сих пор, что свидетельствует о необходимости дальнейшего изучения кислотно-щелочного гомеостаза и в частности буферной электролитной системы. **Цель работы.** Оценить состояния буферно – электролитной системы у пациентов с различной кардиоваскулярной патологией.

Материалы и методы. В исследование было включено наблюдение 47 больных кардиологического отделения (19 женщин и 28 мужчин) в возрасте от 45 до 80 лет (средний возраст – $53,5 \pm 2,1$). У 29 пациентов выявилось ИБС хронической формы, у остальных были патологии связанные с клапанами сердца и воспалением сердечной мышцы. У всех больных оценивалось состояние Ph крови, парциальное давление O₂ и CO₂, уровень электролитов, метаболитов, показатели буферной системы и оксиметрии. Также изучались показатели общего анализа мочи, общего и биохимического анализа крови. Основным методом исследования был метод фотоэлектроколориметрия, который позволяет выявить вещества как и неорганической, так и органической природы.

Результаты. Значительные нарушение состояния Ph крови выявилось у пациентов с патологией клапанов сердца, у которых среднее значение Ph крови составило 7,213. Показатели парциального давления у пациентов с ИБС и стенозом клапанов составило в среднем PO₂ = 62 mmHg, PCO₂ = 46 mmHg. Выраженное нарушение показателей электролитов крови было у пациентов с ИБС, у которых значительное повышение концентрация кальция в крови составило более чем 1,45 ммоль/л (выявилось у 15 женщин), более 1,53 ммоль/л у 14 мужчин. Также у 83% пациентов с ИБС имели сниженные показатели калия (менее чем 2,9 ммоль/л) Показатели натрия и хлора у всех пациентов оставались в пределах нормы. У пациентов с ИБС также отмечалось повышенное значение метаболитов, так, показатель глюкозы составил 15,3 ммоль/л, однако это объясняется тем что у всех пациентов был сахарный диабет 2-го типа. Также было повышено содержание молочной кислоты в крови, среднее значение, которого составило 7,6 ммоль/л. У других пациентов показатели электролитов оставались в пределах норма, а показатели метаболитов значительно превышали нормальные показатели. Больше всего сдвиг в буферных показателях наблюдался у пациентов с патологией клапанов сердца (HCO₃-(P st)=18 ммоль/л). Этот же показатель у пациентов с ИБС составил HCO₃-(P st)=22 ммоль/л. У пациентов с ИБС показатель cBase(Ecf), c = 2,1 ммоль/л, а показатели HCO₃-(P. st), c = 21 ммоль/л. У пациентов со стенозом клапанов показатель cBase(Ecf), c = 1,8 ммоль/л, а показатели HCO₃-(P. st), c = 27 ммоль/л.

Выводы. В результате полученных данных было выявлено, что выраженные сдвиги в КЩР такие, как метаболический ацидоз имели 87% пациентов. Стандартный буфер (HCO₃-(P. st)) на протяжении лечения являлся одним из главных показателей гомеостаза, выраженные сдвиги в нем отмечались у пациентов с патологией клапанов сердца. Также данные были использованы для коррекции метаболического ацидоза, то есть были применены такие растворов, как натрий гидрокарбонат (они пропорциональны показателям стандартного буфера(HCO₃-(P. st))). Таким образом, исследование и коррекция значений буферно – электролитных показателей у пациентов с ИБС и стенозом клапанов является необходимым и эффективными мероприятием для поддержания равновесной системы гомеостаза